

GÜZEL SA

77 507068

Orta oyunu ve Kavuklu Hamdi

Yazan: Kemal Emin Bara

Her milletin kendisine mahsus bir temaşa sahnesi vardır. Karagöz, orta oyunu, kukla, tiyatro temasının muhtelif şekilleridir. Bunların bazıları zamanla terakkiye mazhar olmuştur. Meselâ, kukla tiyatrosu İngiliz san'atkarı Ceymis Holden'nin elinde harikulâde bir tarzda yükselmışti. Dekordan, aksesuar-dan, ziya oyunlarından mahrum olan eskî Yunan trajedi ve komedileri bugünkü muhteşem tiyatroyu yaratmıştır. Yunan tiyatrolarının birkaç perdeden teşekkül eden piyeslerinin bir sahnede geçmesi de bu dekor yoksuzluğunun,

mecbur kıldığı bir zaruret değil mi idi? İrânlıların Necefte yaptıkları Muharrem matemi bir trajediden başka nedir?... Bir gece üzerinde Hasan ile Hüseyini temsil eden iki güvercin; Şümûrt rolünü oynayan mağferli zırlı bir süvarî o büyük faciyanın aktörleri değil midir? Çazım Paşanın,

«Ey gönül!

Lebbeyk!

Gıyâsım?

Bel..

Çokdan mı?

Ha..»

«Baisi hüznün ne?

Nolsun... giryet Ehli Vefa»

Matla ile başhyan mersiyesine benzeyen kasideler vak'ayı tasvir eden birer trajedi metinleri sayılmaz mı? Bunun daha mükellefi Hind müslünanları tarafından her sene temsil edilen tarihi facialar birer tiyatro değil midir? Sine döven, zencir çalan, kama vuran, kanlar içinde binlerce adamın istihâk ettiği bu sahneden daha müthiş trajedi dünyanın başka bir tarafında görülmüş değildir.

İşte Türklerin ilk tiyatroları da bilâhare tuluat namı ile Avrupayı takliden sahneye çıkan orta oyunudur. Bu oyunda hazırlanmış piyes olmadığından aktör aynı zamanda müelliftir de.

Istanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi
Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 2 7 2 6 8 0 0 6 *